

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry
Kannanotto 3.6.2010
vapaa julkaistavaksi

TEM: in uudet linjaukset työmarkkinatuesta ovat vahvasti ristiriidassa nuorisotyöttömyyden torjunnan keinojen kanssa

Työ- ja elinkeinoministeriö on linjannut toukokuussa 2010, että Suomessa ryhdytään noudattamaan alle 25-vuotiaiden nuorten työharjoittelun ja yli 25-vuotiaiden työelämävalmennuksen osalta myönnetyn työmarkkinatuen kuuden kuukauden enimmäisaikaa. Tämä tarkoittaa sitä, että työharjoittelua tai työelämävalmennusta voi saman työnantajan palveluksessa jatkaa maksimissaan kuuden kuukauden ajan.

Työpajakentältä tulleiden yhteydenottojen mukaan paikalliset TE-toimistot soveltavat jo paikallisesti uutta sääntöä toisistaan poikkeavilla tavoilla ja tulkinnoilla, mikä aiheuttaa myös toimijoiden keskuudessa suurta hämmennystä. Työmarkkinatuella tapahtuvan työharjoittelun ja työelämävalmennuksen kokonaisenimmäisaika on lyhentynyt aikaisemmasta 18 kuukaudesta 12 kuukauteen. Tämä puolestaan tarkoittaa käytännössä sitä, että varsinkin kuntien työpajoissa luodut valmennuksen polut ja jatkoväylät ovat vakavasti vaarantumassa ja, että nuoret joutuvat entistä nopeammin takaisin työttömiksi työnhakijoiksi odottamaan kelpoisuutta toimenpiteeseen. Useimmille nuorille on ollut elämäntilanneseikkojen vuoksi tärkeää jatkaa työharjoittelua työpajajakson jälkeen esim. kotikunnan eri hallintokuntien työharjoittelupaikoissa. Usein jatkoharjoittelu on johtanut palkkatuettuun työpaikkaan tai parhaimmassa tapauksessa oppisopimuskoulutuspaikkaan.

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry TPY vaatii, ettei uusilla linjauksilla romuteta työpajoissa luotuja hyviä työharjoittelun ja työelämävalmennuksen käytäntöjä. TEM: in linjaukset työmarkkinatuesta ovat vakavassa ristiriidassa nuorten syrjäytymisen ehkäisyn ja nuorisotyöttömyyden torjunnan tavoitteiden kanssa.

Uudessa työmarkkinatuen keston tulkinnassa kunta katsotaan yhdeksi työnantajaksi ja näin ollen nuorten sijoittuminen jatkoharjoittelupaikkoihin kunnan sisällä puolen vuoden jälkeen on täysin mahdotonta.

Työpajoilta kerätyn tiedon ja kokemusten mukaan monille työpajojen nuorille asiakkaille työharjoittelu on usein ensimmäinen kosketus työmarkkinoihin. Taustalla saattaa olla erilaisia oppimis-, työ- ja toimintakykyyn liittyviä rajoitteita, jotka vaativat pidempää työstämistä ja monialaisen verkoston tukea. Tämän vuoksi työharjoittelun jatkaminen joko työpajalla tai kunnan sisällä jossain muussa työtehtävässä on katsottu mielekkääksi. Tällöin on myös voitu hyödyntää tehokkaasti työ- ja yksilövalmentajien panosta nuorten jatkopolkujen suunnittelun tukena.

Työpajatoiminta kaikkien oikeudeksi

Suomessa toimii tällä hetkellä 220 erilaista sosiaalisen työllistämisen toimialaan kuuluvaa työpajaa. Vuosittain työpajoissa opiskelee, valmentautuu ja työskentelee yli 15 000 eri-ikäistä valmentautujaa. Nuorisolain määritelmän mukaisen nuorten määrä työpajoissa oli vuonna 2009 n. 10 000. Valtiontalouden tarkastusvirasto VTV: n vuonna 2007 tekemässä raportissa työpajatoiminta nostetaan yhdeksi keskeisimmäksi keinoksi syrjäytymisen ehkäisyssä. Myös Matti Vanhasen hallitusohjelmassa esitetään työpajatoiminnan laajentamista koko maata kattavaksi.

Työpajojen hallinnoijina Suomessa toimivat pääosin kunnat. Opetusministeriön tuella toteutettu etsivä työparitoiminta ja työpajat muodostavat palvelullisen kokonaisuuden, josta kaikkein huonoimmassa asemassa olevat nuoret hyötyvät eniten. Työpajojen toiminnan vaikuttavuus on parantunut vuosien aikana ja n. 75% nuorista sijoittuu koulutukseen ja muihin palveluihin työpajajakson jälkeen.

Monille nuorille työpaja on räätälöity startti kohti kestävämpää tulevaisuutta ja tässä mielessä työmarkkinatuella tapahtuva työharjoittelu on toiminut hyvänä instrumenttina sekä työkokemuksen ja taitojen kartuttamisessa että oman ammatillisen suunnan hakemisessa. Uudet työharjoittelun ja työelämävalmennuksen linjaukset ovat vahvasti ristiriidassa niiden toimien kanssa, joilla pyritään ehkäisemään nuorten syrjäytymistä työmarkkinoilta ja koulutuksesta.

Lisätietoa:

Outi Alanko- Kahiluoto, puheenjohtaja puh. 050 512 1727

Eija Ahola, varapuheenjohtaja puh. 040 544 1403

Markku Hassinen, toiminnanjohtaja puh. 045 133 0400